



LA GRALLA

Redacció i Administració **PUBLICACIÓ SETMANAL**
 Imprenta Garrell : Clavé, 25 : Telèf. 117

Preus de subscripció
 Trimestre, 2'50 ptes. : A fòra, 3 ptes.

Banc de Granollers

Casa central: Granollers
 Clavé, 34 : Telèfon 50

CAPITAL: 2.000,000 DE PESETAS

Sucursals

Direcció telegràfica: **BANKGRANO SANT CELONI i VICH**

Comptes corrents en moneda nacional i estrangera : Giros : Ordres telegràfiques d'entregues i Cartes de crèdit sobre les principals places d'Espanya : Descompte, cobro i negociació de Lletres sobre totes les places nacionals i estrangeres
 Préstecs sobre valors : Obertura de comptes de crèdit amb garantia de valors de cotització corrent : Compra-venda en les Borses d'Espanya de tota classe de fondos públics i valors industrials : Negociació, cobro i descompte de cupons i títols amortitzats : Admissió de dipòsits en valors : Canvi de monedes

GRANOLLERS

AGRÍCOLA I COMERCIAL S. A.

Cereals : Aufals : Palla : Garrofes
 Sulfats i Sofres : Adobs químics
 Pulpes de remolatxa

CASA CENTRAL: GRANOLLERS

Despatx i Magatzems

Carrers de Josep Umbert i del Lliri : Telèfon 70

Sucursal a MOLLERUSA

Telèfon 136

Anissats Montaña

Fàbrica: Sant Jaume : Despatx: Sta. Elisabet, 7 i 9

Especialitats

**Anís Perla del Vallès
 Cognac Montaña : :**

DOCTOR R. PERPIÑÁ MÁS

Metge especialista en enfermetats de la vista

Ex alumne de les Facultats de Medecina de Paris i Barcelona

Gabinet especial per a la graduació de la vista i selecció de cristalls per a lentes

GRANOLLERS

Doctor Robert, 16 : Dijous de 9 a 1

BARCELONA

Provença, 185, 1.^{er} 2.^a (De 11 a 1 i de 4 a 6)
 (Entre Aribau i Universitat)

Los Amigos Previsores

Funciona bajo el amparo de las leyes vigentes del Estado y facilitamos capitales al interés del 2 por 100 anual, concediendo a nuestros asociados un plazo máximo de amortización de 15 años

Suscribase hoy mismo

PAGOS MENSUALES

Subdelegado: **D. Francisco Corbera Ribas : GRANOLLERS : Calle de Ricoma, 110**

Asociación Nacional Cooperativa de Crédito
 (LEY 12 JUNIO 1911)

CAPITAL SUSCRITO: 18.500,000 PESETAS

Gran revolución económica social

Todo el mundo propietario

¡Guerra a la usura!

Para más detalles, pidanse prospectos o infórmense en nuestras delegaciones establecidas en toda España

Domicilio social

Puerta del Sol, 5

MADRID

Delegación de Barcelona

Paseo de Gracia, 99

Calle de Ricoma, 110



Magatzem d'OLIS

de

Antòn Pintó

Carrer Clavé, 20 : GRANOLLERS : Telèfon 73

Dipòsit de l'acreditat **Sabó Lagarto**

GUANTS
MITGES
i Mitjons
a preus reduïts

Casa Calafell

60 - PRIM - 60

Ganga! MITGES PUNT ANGLÉS
a preus de fàbrica
Tamanys gran: **2 Ptes.**

Ramón Porta

Guarnicioneria i Tapisseria

Carretera de Caldes, 8
i Carrer d'en Prim, 82

Corretges per a maquinària
i sos accessoris

BANCA MARSANS

Valors : Cupons
Giros

Central: Barcelona.—Rambla Canaletes, 2 i 4
Direcció telegràfica: MARSANSBANK Apartat de correus n.º 1
Teléfans 589 A, 689 A i 789 A
Sucursal a Madrid: Avinguda del Conde de Peñalver, 18

Canvis : Cotons
Viatges

Queda oberta la negociació de tots els CUPONS venciment el 1.º de Març de 1922

Estampillem en el acte els bonos 6 per 100 de la CATALANA DE GAS I ELECTRICITAT, S. A. lliure de comissió
Recordem als nostres clients que ens encarreguem de revisar les amortitzacions, mitjansant els cupons que ens són
presentats al cobro, donant avís als interessats, cas de resultar algun títol amortitzat

Compra i venda de VALORS al comptat
Complimentació d'ordres en les BORSES
nacionals i estrangeres



Canvi de Monedes i Bitllets de tots els països
Comptes corrents de valors i dipòsits en custòdia
Comptes corrents en moneda nacional i estrangera

Giros : Cartes de crèdit :: Transferències de crèdit

Agència a Granollers (Oberta sols els dijous, dia de mercat): Plaça del Bestiar, 25 : Telèfon 93

ANISSATS : ALCOHOLS : LICORS : AIXEROPS

ANÍS BAGES

S. A. Bages-Manresa

Sucursals a Madrid, Jaca
Sant Vicenç de Castellet
Sabadell i Vich

Vermouth Rossini

Representant a Granollers

Prim 107, : MARIO MASÓ : Teléf. 157

Curació de les
malalties de la
BOCA i DENTS

Postiços en or
i cauxú

CLINICA

MÉDICO-DENTAL

Curació de les malalties de la boca i dents

Purificacions

Operacions

Empastes

& &

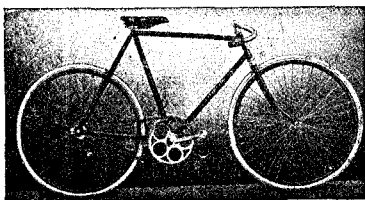
Carrer del Doctor Robert, 8, 1.º (Aprop de La Unió Liberal) : Visita: Dijous i diumenges, de nou del matí a la una de la tarda

Garage Sport

Manufactura mecánica

de

Armas i Ciclos



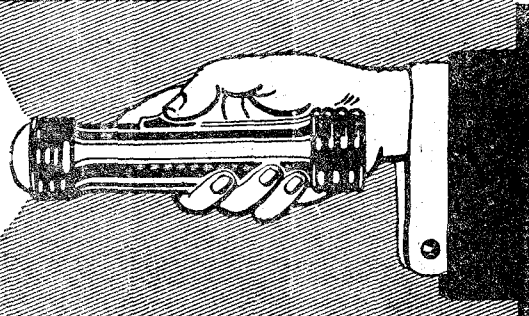
Doctor Robert, 35
Teléfono 94

REPARACIÓN DE
MOTORES
A EXPLOSIÓN

EN LA CIUDAD Y EN EL CAMPO
con una lámpara de mano y pila eléctrica

LOT

siempre tendreis luz blanca y permanente

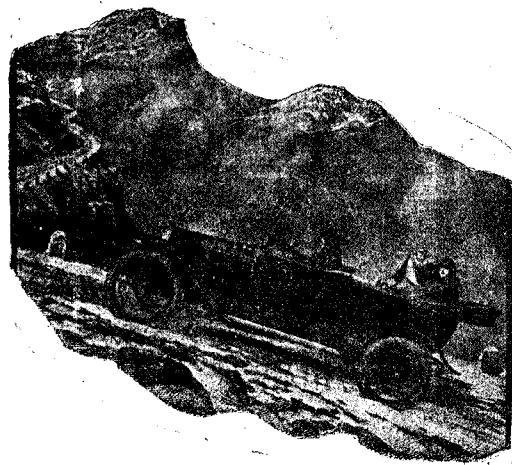


GRASAS : ACEITE : BENCINA

STOCK DE NEUMÁTICOS

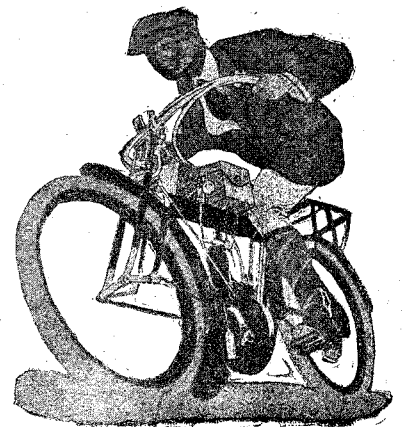
Automóviles de alquiler

Taller de reparaciones



Accesorios para

Autos Motos Cielos



CRÒNICA

Efemèrides granollerines

26 de març de 1885

Per l'Ajuntament es nomena Fill predilecte de la Vila a don Marià Maspons i Labrós.

No disposem en aquesta secció del lloc que voldríem per a descriure la catalaníssima existència del nostre fill predilecte. Ho farem en altra, extensament. Tan sols podem constatar, puix que té avui dolorosa actualitat a Catalunya, que aquest gran patrici nostre fou el que, al cap d'una comissió de l'Acadèmia de Jurisprudència de Barcelona, es presentà, com altre Fivaller, davant del rei Alfons XII, en defensa del Dret Civil català, menaçat pel Govern de una completa unificació amb el Dret general d'Espanya.

Porta el nom de Marià Maspons, el carrer que va dretament de la carretera a l'estació de França.

Per als famèlics de Rússia

La capta de diumenge

Malgrat el temps plujós que regnava, diumenge passat, a les onze del matí, va sortir de la Casa de la Ciutat la comitiva, formada per totes les societats locals sota la presidència de l'Ajuntament, amb el fi de recollir almoines destinades a engroixir la subscripció iniciada per a apagar la fam del poble rus.

En representació de l'Alcalde presidí la recapta el tinent senyor Carles Puigrodón, acompanyant-lo les següents comissions:

Amics de la Unió.—President, Miquel Bages; Vicepresident, Jaume Canadés.

Cooperativa Vallesana.—President, Pere Padró; Secretari, Salvador Cuquet.

Associació de Música.—Vocal, Josep M^a Ruera.

Orfeó Granollerí — Secretari, Josep Llobet; Tresorer, Francesc Masat; Vocal Felícia Salvat.

Centre Radical.—President, Joan Campà; Vicepresident, Josep Martí; Vocal, Pere Martí.

La Alhambra — Vicepresident, Joan Colom.

La Unió Lliberal.— President, Antoni Villà; Vicepresident, Lluís Vallcorba; Comptador, Francisco Gaig

Orfeó Granollerí de la Unió. — Vocals, Pius Salamaña i Miquel Barnet.

Cooperà a la humanitària tasca una secció de la Creu Roja, a les ordres del Capità En Tomàs Font, quins individus ajudaren profitosament a les senyorettes i nens pertanyents als Orfeons que generosament es brindaren per a portar a cap aital caritativa labor.

Figurava en la cívica processó un carro endomassat, des del qual petits orfeonistes exhibien lletres implorant la caritat pública.

El poble granollerí no va pas sostreure's a aquesta imploració, puix que el resultat pecuniari de la recapta ascendí a 730'66 pesetes, xifra important si es té en compte el mal temps que feia, que no convidava pas a estar-se al carrer.

L'orquestra La Catalana executà diferents números musicals durant el pas de la comitiva pels carrers de la ciutat.

SALÓ AMERICÀ

Barberia de F. Terricabras

Prim, 161 : Granollers

Comodat : Luxe : Pulcritut



Quinta llista de subscripció

Suma anterior. 740 50

Segona recapta feta a l'Institut d'Estudis Superiors

Maria Garrell Alsina	1
Agnès Malé	1
Remei Llavina	2'50
Maria N.	2
Agustí Saló	1
Pepeta Pallarés	0'25
Maria Martínez	1
Roseta Canut	1
Francisca Olivé	1
Camila Colobrans.	1
Mercè Concustell.	3
Andreu Bellsolà	1
Josep Duràn Llenas	1
Pere Aguilera	1
Josep Boix	1
Pilar Matias.	1
Ramón Murtra	1
Josep Jonch	1
Marià Garcia	1
Enriqueta Garcia.	1
Maria Costa	1
Lluís Cañellas	1
Joan Clotet	1
Carles Daví	1
Josep Bruach.	1
Esteve Brau	1
Martí Concustell.	3
Maria Botey	1
Maties Matias.	2
Pepeta Matias	2
Manuel Fernández	2
Josep Diumaró	1
Joan Cortès	1
Emili Torrejón	1
Genís Montané	2
Miquel Castanier.	1
Emili Glanadell	1
Adolf Novellas	1
Antoni Gaig.	1
Frederic Riera	1
Ferràn Salamero.	1
Miquel Soto.	1
Bernat Ferrés	1
Joan Taulats.	1
Domènec Boet	1
Antoni Estapé	1
Joan Calzada	1
Joan Umbert	1
Valentí Turigas	1
Total.	00 00
Manuel Oliva	5
Lydia Sanfaugini	3
Lluís Massià i Brau	2

809 25

Segueix oberta la subscripció, rebent-se donatius a la Impremta Garrell.

GASEOSES : SIFONS : AIXEROPS

**Fàbrica
i despatx**

Plaça de Guimerà

Clotet

Granollers

Teléfono 74

**Dipòsit
de**

Cervesa DAMM

Notes locals

Municipals

El prop passat dimecres, dia 22 dels corrents, la Mancomunitat de Catalunya, per mitjà de son agent executiu En Enric Pla, acompanyat de dos altres senyors, procedí a l'embarg de nostre Ajuntament en el 25 % de sos ingressos, per a respondre del muntant del contingent provincial.

L'Alcaldia va oposar-se al procediment empleat, per duplicitat i manca de compliment del què prevé l'Instrucció de apremi de 26 d'abril de 1900, ja que l'auto judicial que autoritzava la diligència practicada prevenia que tingués lloc i efecte l'embarg complint tots i cada un dels requisits que marquen les lleis.

Ultra, també l'alcalde va reservar se el dret d'exercitar les accions que sien pertinents.

D'excursionisme

El Grup Excursionista «Els Ginesters» farà diumenge prop vinent, dia 2 d'abril, una excursió a Sant Miquel del Fai, baix el següent itinerari: Granollers, Santa Justa, Sant Cristòfol, Santa Eulàlia de Ronsana, Riells, La Pineda, Sant Miquel del Fai, Riells, L'Ametlla, La Garriga i Granollers.

Aparell fonogràfic

En l'aparador de la tenda de mobles que la vídua Pous té establerta en el carrer d'en Clavé havem admirat un magnífic aparell fonogràfic que acredita el gust de l'ebenista En Esteve Gurri, establert al carrer de Barcelona.

Establiment reformat

Hem tingut el gust de veure, bellament reformat i engrandit, l'acreditat Bar Massana, establert temps ha al carrer del Doctor Robert.

Fa honor a la població i dona la nota de bon gust i riquesa en aqueixa classe d'establiments.

Felicitem a l'industrial En Quirse Massana per la susdita important reforma.

A vostè li interessa visitar els aparadors de la Sabateria Riera, on hi trobarà el preu marcat a tots els parells i hi veurà models i qualitats,

Publicacions rebudes

Han arribat a la taula de nostra redacció l'important periòdic setmanal «L'Estevet», de significació nacionalista radical, que cada dia és més llegit a la nostra terra i particularment a Barcelona.

També hem rebut l'important revista comercial «Anuario de la exportación» que és portaveu de la casa Maspons de Guayaquil, fa poc refosa en altra firma social.

Desitgem a aitals publicacions fermes i durables prosperitats.

Carta d'un soldat

Hem tingut el gust de rebre una carta molt afectuosa per a nostra població, del soldat En Jaume Soley, que no publiquem, com fora el nostre gust, per sa llarga extensió.

Va endressada als recrutes d'enguany i en ella els avença, d'una manera senzilla i amena, les coses noves que es troben en passar de la vida civil a la militar.

Moltes mercès i bona salut li desitgem.

Un article de LA GRALLA

Hem rebut el «Butlletí del Sindicat Musical de Catalunya», en el qual s'insereix el treball de tons musical que publicà LA GRALLA fa poc, i que signava el nostre amic i compatriota En Josep M.^a Ruera.

Felicitem-lo per aital distinció.

DIPÓSIT I VENDA
de
CORRETGES
PER A TRANSMISIONS

de
CUIRO :: BALATA
i
PEL DE CAMELL

Tubos de goma per a conducció de tota classe de líquids

Vicenç Codina

Caputxins, 51 i 53 : Telèfon 41

Un nou llibre de la Banca Marsans

Aquest acreditat establiment bancari, qui te una sucursal a Granollers, acaba de repartir l'Anuari per a 1922.

Es una verdadera enciclopèdia econòmica per son contingut i una vera mostra de riquesa i bon gust en la seva presentació tipogràfica.

Forma un volum de 167 planes, que contenen tot el què l'home de negocis ha de menester en el desenrotllament de la seva activitat industrial i comercial.

Amb gust en publiquem el sumari, que és el següent:

Calendari. Operacions a què es dedica la Banca Marsans. Als clients. Història de la banca de Barcelona. La banca internacional en 1921. Ordenació bancària espanyola. Els grans motors de l'economia nacional. Viatges Marsans (Itinerari il·lustrat d'un viatge pel N. i N. E. d'Espanya-Mapa). La vida financiera en 1921 (Disposicions oficials, Comissions espanyoles, Estadístiques, Borses, Canvis. Sis gràfics). Valors de renda nacionals. Deute públic estranger. Mercat cotoner. (Un gràfic). Notes útils per a la vida financiera. Notes útils per al turista (Auvèrnia, Pirineus, Alps, Jura, Vosgues, Saboya, Delfinat, Suiça. (Dos cartells).

Felicitem a la Banca Marsans pel magnífic llibre i agraïm el present que ens ha fet d'un exemplar.

El temps

Aital com és una notable característica meteorològica de nostra comarca Vallesana, tantost començada (el dia 21) la Primavera, el temps ha canviat totalment, havent-se pogut notar una reculada forta en la temperatura i un fort descens en la columna baromètrica.

No cal dir que nostres carrers i places han quedat fets una llàstima i que, com cada vegada que plou, havem de dirigir-nos a la nostra primera autoritat municipal per a que, quan menys, posi cura en la neteja dels passos adoquinats, puix que ni per aquests estrets passos es pot caminar sense enfangar-se fins als genolls.

A la Impremta Garrell

s'han rebut les últimes novetats en Estampes per a la Primera Comunió

Banco Vitalicio de España

Segurs de Vida, Dots, Sorteables, & &

Rendes vitalícies

Delegat en aquest Partit: Don M. Anglés Vilella

Plaça d'Angel Guimerà, 6 : Granollers

Són d'oir, aquests dies, per tot arreu, els xistos que fan nostres ciutadans, a propòsit de Granollers, ciutat.

Cridem, dessorbe aquest particular, una vegada més l'atenció del nostre Alcalde, qui no dubtem que procurarà atendre el clam dels nostres conveïns.

De retorn

Hem tingut el gust de saludar al diputat a Corts pel districte, En Francisco Torras Villà, de retorn de son viatge per diverses capitals alemanyes.

Sia benvingut.

Naixement

Ha donat a llum un hermós nen la distingida esposa del jove industrial establert al Lladoner, En Josep Torruella.

L'enhorabona.

Balls de pinyata

En la societat choral Amics de la Unió s'han donat darrerament dos balls de pinyata, que s'han vist molt concorreguts. Les noies foren obsequiades amb roses i clavells. Amenitzà el programa el Quintet Vilaró.

Esportives

Molt interessant va resultar el partit jugat diumenge contra el Terrassa F. C. El Granollers va jugar molt, davant dels terrassencs, que varen haver de posar tot el seu joc en pràctica.

En les files del Granollers s'hi va notar molt la falta d'en Miralles i d'en Noste. La primera part va resultar molt mitjanament, atacant-se ambdós equips sense cap classe de joc vistós, exceptuant unes quantes arrencades d'en Roig i Canals, del Terrassa, i d'en Martí, del Granollers.

La segona en canvi, va desenrotllar-se en un joc de passes i arrencades que va entusiasmà a la concurrència, veient-se un joc molt viu per ambdues parts.

El Terrassa, en començar va assolir dos gols, molt ben entrats, un per en

Roig i l'altre per en REDIU; no trigant gaire en Martí a fer-ne un per al Granollers, que va ésser molt ovacionat.

El Granollers atacava sovintment la porta del Terrassa, donant molt que fer a en Munill i en Fernández; però la sort no acompanyà als nostres. Un xut de l'Arenas va passar arràn de pal, com també un d'en Ventura.

Quan estava finint el partit, el Terrassa va assolir el tercer gol, acabant 3 a 1 a favor del Terrassa, que va presentar el següent equip: Munill, Clusellas, Fernández, Segarra, Casto I, Simó, Casto II, Roig, Canals, REDIU i Santaulària. Es distingiren en Munill, Fernández, Segarra, Roig i Canals.

Pel Granollers jugaven Ambrós, Corominas, Mas, Barnet, Ventura, Gendra, Guix I, Martí, Guix II, Arenas i Montanya. Sobressortiren en Martí, Ambrós i Ventura. Els demés varen jugar tots amb fé.

ZEPPELIN

Espectacles

La Alhambra

A càrrec de la Joventut Alhambrina, per a anit s'havia anunciat, en el teatre d'aquesta societat, una representació del melodrama líric «La Tempestad».

Diumenge ja en parlarem.

PRINCIPAL CINE ::

Direcció: F. POCURULL

Gran programa de pel·lícules per a avui

ESTRENA ESTRENA ESTRENA
Estrena de la grandiosa cinta dramàtica

MI ÚLTIMA AVENTURA

Quinta jornada : Obra pòstuma de
SUSAGNA GRANDAIS

EL PENSADOR

Dramàtica, de 2,000 metres : Gran luxe
Estrena de la cinta còmica en dues parts

La cocina de los sustos

Prompte, estrena de la grandiosa pel·lícula

EL 93 DE FRANCIA

Bona camisera

Es necessita a la casa Eduard PUJOL
(Cal Gras)

TISANA NICA

Farmacia GASSET

Centre Catòlic

Diumenge passat va tenir lloc en aquesta societat el festival que la mateixa organitzà en honor del seu Patró Sant Josep.

A les tres de la tarda, l'orquestra Unió Artística va donar un concert en el saló de cafè, éssent fortament aplaudida pel nombros públic que hi acudí.

El mateix dia, a la nit, es celebrà una vetllada literària i musical, llegint-se poesies pels senyors Casademunt, Malàs i Masó i representant-se, per la secció dramàtica de la casa, la sarçuela en tres actes «Els naufrags», que va merèixer discreta interpretació, essent molt aplaudits els joves aficionats que hi varen prendre part.

Així mateix va merèixer els aplaudiments de l'auditori l'orquestra Unió Artística que sots la direcció del mestre Reverent Josep Turc, interpretà qualques números musicals, demés de cooperar a l'èxit obtingut en la interpretació d'«Els naufrags»

— Per ahir estava anunciada, en aquest teatre, l'estrena del drama en dos actes, original de l'escriptor local don Herme-negild Carrera i Miró, «Ingratitud».

Impossibilitats de parlar de la nova producció teatral del senyor Carrera, ho farem en la vinent edició.

La interpretació d'«Ingratitud», a càrrec de distingides senyorettes de la localitat, fou d'acord amb el següent repartiment:

«Donya Sumpta», Sreta. Carolina Parera : «Sreta, Mercè», Sreta. Isabel Planxart : «Donya Matilde», Sreta. Mercè Farràs : «Sreta. Montserrat», Sreta. Angelina Carrera : «Donya Concepció», senyoreta Assumpció Romaguera : «Vicenteta», Sreta. Pepita Farràs : «Francisca», Sreta. Mercè Clapés : «Donya Elvira», Sreta. Pepita Pons : «Donya Felixa», Sreta. Margarida Parellada : «Portera». X

Es lloga una habitació

completament moblada i independent
per a una sola persona
Raó Doctor Robert, 8, 3.^{er}

Jeringuillas para inyecciones

FARMACIA GASSET

F. Montaña i Guasch

Metge cirurgià

Especialista en Enfermetats de la Pell i Veneri

GRANOLLERS: Carrer Barcelona, 1, 2.^{on}

Dijous i diumenges, de 9 a 12

BARCELONA: Carrer Sant Pau, 28, pral.

Tarda, de les 3 a les 5

La Unió Lliberal

En baixar el teló, acabat el primer acte de «La Dolores», i en oir l'explosió de entusiasme del públic que omplia el teatre de La Unió Lliberal la nit de diumenge passat, ens explicarem una vegada més l'èxit que, en ésser estrenada, va obtenir aital producció.

El dramaturg i el músic es compenetrant tant bé que hom no sab què més admirar, si la pintura de costums, el quadro de vida i de color que imaginà l'estre poderós d'en Josep Feliu i Codina, o la exaltació de la música popular espanyola, pel mestre Bretón, en glorificar, com en un apoteossi, la jota aragonesa.

Després, la pregària de tenor, en el segon acte, i tot el tercer, de la més alta inspiració musical, és indubtable que fan de «La Dolores» un verdader drama líric, que a través de totes les èpoques i al marge de totes les modes que es succeeixin, sobreviurà com tota obra inspirada en el més pur sentiment de l'art.

La companyia que dirigeix el mestre Cristià obtingué un remarcable èxit amb la famosa òpera del mestre Bretón. A cada final d'acte ressonaren formidables ovacions, obligant al mestre director a presentar-se a l'escenari, rodejat dels principals intèrpretes, la Remei Todolí, en Marius Cortada, en Jaume Adrià i els demés artistes que arrodoniren el bell conjunt.

La senyoreta Todolí, era, físicament, la Dolores ideal. Jove, fresca, hermosíssima; amb la senzilla elegància de la famosa noia de Calatayud, bescantada pel qui ella cregué fervent enamorat. Lluí la seva veu dolça i ben timbrada, fent-se admirar i aplaudir tota la nit.

El tenor Marius Cortada, de qui guardavem no gaire bon record els qui li havíem vist una «Favorita», al Casino, va interpretar molt bé el paper de Lázaro, l'estudiant de capellà, tot foc i tot passió per la Dolores. Va cantar admirablement tota la seva part, fent-se aplaudir molt justament en l'hermós *racconto* del tercer acte.

Dels demés cal citar a en Jaume Adrià, el notable baix, qui encarnà molt bé el tipu de *Patricio* i a la senyoreta Balbina Martínez, simpàtica artista que posa molta voluntat en son treball. En Balsells, feu un *Sargento* de pantomima: molt ric de mímica i bastant pobre de cant; i el

baríton Estrada anava bastant insegur en l'important paper de *Melchor*.

En el primer acte lluïren sa gràcia — només la seva gràcia i res més — la parella de xamoses ballarines Emma i Elàdia Calvo, a qui havíem tingut el gust de conèixer més a fons en «La Favorita».

En la funció de tarda, es representà «Rigoletto», el fort drama del qual se n'enamorà el mestre Verdi per a compondre una de les partitures que més popularitat han aconseguit.

Sabent que la senyoreta Guadalupe Giménez cantava la difícil part de *Gilda*, no cal dir que fou l'heroïna de la tarda. En tota l'obra feu gala de la seva hermosa veu i de la recomanable escola de cant que posseeix i que li ha permès cantar en el Liceu la temporada passada, junt amb artistes de reconeguda fama.

En el paper de protagonista ens va sorprendre agradablement el baríton J. Estrada. El va cantar i el va jugar com poc ens ho hauríem pensat, aconseguint esclatants aplaudiments, que se'ls partiren amb la senyoreta Giménez.

Al tenor senyor Sempere — que anit segurament va reivindicar-se tornant a cantar «Marina» — no li encaixa la *particella* del *Duc de Mantua*. Es per a un tenor líric i ell té facultats per a ésser excel·lent tenor dramàtic. Cal només que no es deixi guiar per ningú que no sigui el seu mestre — mestre excel·lent per

cert — si vol aconseguir un nom prestigiós en la carrera que comença i per a la qual té la base fonamental per a triomfar: té veu, molta veu, i molt bonica.

En una i altra obra els intel·ligents músics de La Moderna no desentonaren; ans bé, contribuïren molt a l'èxit de conjunt. I això és més d'elogiar, per quan els nostres músics han d'interpretar obres de tantes dificultats gairebé sense cap assaig.

A qui no podem elogiar, és al director d'escena. No hi ha dret de presentar un quart acte de «Rigoletto» com el del diumenge. Ni l'acció té lloc en mig d'una ciutat, esplèndidament il·luminada, sinó en un bosc, en nit de trons i llamps, ni la casa de *Sparafucile* ha de semblar la casa de un ataconador, sinó la cova de un facinerós, on tot, fins la seva filla gentil, té quelcom de sinistre.

Ja som a fóra, aquí, ja; però no tant. Granollers ja és ciutat! Fa poc, però ja n'és.

Tenim o no tenim raó?..

— Per a ahir estaven anunciades «El barbero de Sevilla», a la tarda, i «Marina» a la nit; i per a avui a la tarda, «Luccia di Lammermoor». A la nit, no hi ha funció.

Allò de que es faria «Carmen», ha quedat enlaira per ara, i és llàstima. Ens estimem més Bizet sol, que tota la música italiana del segle XIX.

Mundial Cine

Aquest saló, convertit per obra i gràcia de «Los tres mosqueteros», en una acadèmia d'esgrima, es veu cada dissabte i diumenge concorregudíssim de públic desitjós d'assaborir la interessant pel·lícula, que per cert agrada de debò a tothom.

Ultimament ha debutat la cançonetista Teresina Cortina; que com artista cantà discretament els couplets del seu repertori i com a dona ens semblà una «Cortina» digna de figurar en la fira de Mostres.

Principal Cine

Segueix amb creixent èxit la projecció de «Mi última Aventura», la magnífica cinta dramàtica obra pòstuma la Susagna Grandais que abans de marxar de aquest món va donar-nos la sensació plena del seu art exquisit.

MUNDIAL CINE ::

Programa per a avui

Nova presentació del duet

LES NOÉ

Al ponerse el sol

Preciosa comèdia dramàtica, interpretada per Diomira JACOBINI i Albert COLLO

FUERA DE LA LEY

Pel·lícula dramàtica de 2,500 metres

LA PRINCESA DEL ESCABECHE

Còmica de 775 metres

Cada setmana augmenta més l'èxitats de

LOS TRES MOSQUETEROS

Adobs químics

Importació de primeres matèries

Superfosfats minerals : Sulfat amoníac : Nitrat de sosa
Sals potàssiques : Sofres : Sulfat de coure, etc., etc.

Fabricació especial de matèria orgànica a Canovellas

Compra i venda de Cereals i Farines

Aigües potables per a arrendar

Guano

MARCA DE



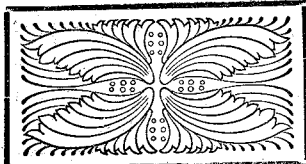
Vallesà

FÀBRICA

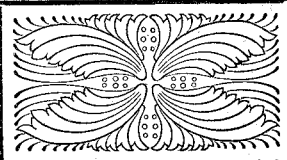
LLUÍS SERRA I GUARDIA
GRANOLLERS DEL VALLÉS

Fàbrica: Carrer de Barcelona : Despatx central: Riçoma, 79 i 81

SUCURSAL A LES FRANQUESES : Telèfon 145



REVISTA



Curiositats granollerines

XVI

Els privilegis del rei Alfons IV, en 1418

Heus aquí, doncs, transcrit el document que té més importància en la història de Granollers. De la data de 1418 en endavant i d'acord amb els privilegis que el Rey atorgà i que foren definitivament respectats, observats i seguits, la vila de Granollers assoleix la seva llibertat municipal, redimint se per sempre més de tota servitut que li era arbitràriament imposada per son respectiu Senyor feudal, àdhuc que acabant d'una vegada el vassallatge amb totes ses repugnants obligacions.

Ja hauràn observat els llegidors que en l'anterior paragraf hem dit dos paralles que necessiten explicació. Hem dit que els privilegis consignats en la important escriptura, foren *definitivament* observats, respectats i seguits, i demés, que la vila va veure acabat d'una vegada son vassallatge.

En efecte, cal recordar, dessorbe aquest punt, les lluites que en els segles XI i XII havien entre els Barons, senyors feudals, amb el dret i força, en el seu alt grau, i els Reis, que regnaven i no podien governar els estats que regien. Segles de constant perturbació i violència i en qual temps no s'havien pogut consolidar els estats, aital com més tard s'han anat formant, els Reis concedien moltes voltes privilegis a les poblacions que els facilitaven homes o diners, privilegis que ells mateixos no podien sostenir ni fer guardar per la constant adversitat dels Senyors feudals a qui tothora tenien enfront séu.

Aital passava en aquelles centúries en nostra terra, àdhuc que els mateixos Comtes de Barcelona, no eren més que feudals atenuats. Així podem concretar, pel què es refereix a Granollers, que els primers privilegis foren concedits pel Comte Ramón Borrell II, amb ocasió de rebre dels habitants de la Vila i comarca l'ajuda necessària per a refer-se de la so-

fragada que aquest Comte rebé lluitant amb els sérrains aprop del Castell de Montcada.

Els homes de paratge, o caps de masia del Vallès, totseguit obtingueren preeminències en relació amb sos amos i senyors, que en 1058, ho eren Miron Goubert de Sanmartí i sa esposa Júlia, junt amb sos fills Bernat i Gondevall. Per virtut de conveni, passa la Vila de Granollers a poder de don Ramón Berenguer, *el Vell*, Comte de Barcelona, obligant dita escriptura a que els susdits fills firmin idèntic compromís en arribant a la majoria d'edat. Aquests són els primitius poseïdors de la nostra comarca, essent-ne absoluts amos en concepte de bens alodials o sigui esdevinguts per dret diví, i el Comte, son segon poseïdor.

Més, malament deuria anar de cabals la Corona barcelonina, que no hagués d'alienar llur patrimoni sovintment, i així podem constatar que, després de successives generacions de Comtes-Reis, el Rei Jaume I, *el Conqueridor*, firma també, en 20 de juliol de 1219, el privilegi de no donar, vendre ni alienar el territori vallesà, en cap temps ni per cap motiu, privilegi que confirma el 17 de maig de 1267.

Més tard, el 5 de gener de 1283, el Rei Pere II, *el Gran*, confirma també el privilegi legi d'inseparabilitat de la Corona, el més preuat d'aquell temps.

A pesar de tant privilegi legi, ve el Rei Jaume II, i en 19 de setembre de 1291, traspassa els seus drets al Bisbe de Barcelona i a Pere Marquès, Senyor feudal del Castell de La Roca; i el seu fill, Francisco Marquès, en 4 de gener de 1315, junt amb l'indicat Bisbe, retornen la Vila, altra vegada a Jaume II, mitjançant contracte, quedant novament reincorporada a la Corona en 22 d'abril de 1316, i fent nova declaració de llibertat als seus habitants i exempció de tot tribut pecuniari, per espai de vuit anys.

Passen aquests vuit anys i uns quants més i degut als sacrificis que en homes i diners fan sovintment els prohoms de la Vila, per a ajudar al Rei en ses conquestes i afanyos guerrers, aconsegueixen el establiment de mercats i fires, atorgant els privilegis al Rei Alfons III, *el Benigne*, en els anys 1333-35.

En el regnat de son successor, el Rei Pere III, *el Ceremoniós*, els prohoms i Universitat de la Vila, li ofereixen, a títol de cens o violari, 500 sous barcelonins a canvi d'altres llibertats que firma en 1342 i 1350 i d'altres quantitats aportades, una d'elles en 1363, de 3000 sous, en redempció de la part que li tocava de les *lezdás* de la Vila i amb el compromís de que, en el cas de revertir la Corona els 600 sous de *quistia* que percebia en Bernat Turell, aquesta quantitat no seria augmentada si no ho fos per a tota Catalunya.

Semblaven així ja consolidades les llibertats municipals de Granollers; més no trigaren gaire els habitants de la població a sofrir noves desil·lusions. El mateix Rei, que tant havia promès i firmat i per aquestes gràcies percebut, es ven, en 1374, per 1500 sous barcelonins, la Vila i altres termes de la comarca, essent l'adjudicatori; En Pere Arnal Marquès, segon fill del senyor del Castell de La Roca, don Pere Marquès. S'origina amb aital motiu un plet entre els habitants venuts i

L'interès nacional

reclama dels bons patriotes la preferència per als productes el·laborats en la nostra terra

La casa Productes Lácteos S. A.

fabrica en el país (Manlleu) les marques de LLET CONDENSADA

Núria i Victòria

reconegudes per llur excel·lent qualitat i economia de preu

De venda en els millors establiments de Granollers

ESPECIALITATS

Anís Faust

(El més antic i acreditat)

Cognac Parera

&

Géraldine

©

Anissats :: Vins :: Licors

Mario Altimiras

(Successor de l'antiga i acreditada casa Felip Parera)

D'acord amb la tendència a la baixa de les primeres matèries, aquesta casa ofereix continuament noves REBAIXES DE PREUS EN ELS ARTICLES

DIPÓSIT DE

Xampanyes

(País i estrangers)

Vermouhts

&

Aixerops

©

el Rei, plet que arreglen amb un arbitratge el noble En Ramón Cervera i el famós lletrat En Jaume de Vallseca.

No obstant, recalitrant el Rei i fent deshonor a sa firma, ven novament a l'Infant don Martí, en 8 de març de 1377, les viles de Granollers i Caldes de Montbuy, i torna a començar l'era dels traspassos de mà en mà. L'Infant, en 11 de juliol de 1380, dona les viles a En Guillem Raimond de Montcada, donació confirmada pel Rei; el de Montcada les ven a carta de gràcia en 20 de desembre de 1382 a don Pere, Comte d'Urgell, a canvi d'altres terres que li cedia; i per fi, el fill, don Jaume d'Urgell, en 28 de febrer de 1410, ven la vila de Granollers a Raimond de Torrelles, nou feudal de La Roca, pel preu de 165,000 sous, herevant-la més tard, en 30 de gener de 1414, el seu successor En Benet de Torrelles.

D'aquesta data, fins a la de l'escriptura d'Alfons IV, en 1418, en que quedaren definitivament consagrades les llibertats municipals i despreses per tant del jou del feudalisme, els habitants de la Vila hagueren de lluitar constantment amb el Senyor de La Roca i sobre tot amb la titora, la noble donya Leonor, per a assolir, mitjansant diners, la lluïció redemptora a qual fi constituïren un Sindicat per a reunir la quantitat de 83,000 sous barcelonins, preu taxat per dita lluïció.

El Rei Ferràn I, es posà de part dels habitants de la Vila, més res pogué conseguir, tal era el poc acatament que els

senyors feudals de La Roca tenien al Rei d'Aragó, seguint tradicional costum de aital nissaga dominadora Fou precis que s'imposés la fermesa i mentalitat del Rei Alfons IV, amb ses conminadores disposicions; i fent valer els seus dret i força, va atorgar el privilegi de redempció de Granollers.

Com a nota final d'aquest estudi històric del preciós document, que assenyalava la fita de la independència vallesana, direm que els prohoms de la Vila autoritzats per aquesta escriptura, constituïren el Sindicat per a aportar les quantitats que serviren per son alliberament. Dit Sindicat, que en altre treball serà objecte d'un estudi detallat, ostenta la data de 20 de març (dilluns) de l'any 1419.

També feren, degut a la pròpia autorització del document, les primeres *Ordinacions* amb caràcter oficial, dessobre les diferents espècies del consum públic (pa, vi, carn, etc.), així com les imposicions sobre la compra-venda en mercats, fires i dies ordinaris, de tot quant fos objecte de contractació pública. De dites ordinations, ens en ocuparem també en altre treball, puix que, per ésser les primeres, tenen una positiva importància.

I, donant per acabada ja l'exposició detallada d'aquests importants privilegis, concedits a nostra població pel gran Rei Alfons IV, tant sols ens resta deixar imprès, que pel propi honor nostre i en memòria del gloriós Rei, entenem que l'Ajuntament de Granollers, deuria retornar el nom d'Alfons IV a un principal carrer de la nostra ciutat. — C

DE COL-LABORACIÓ

De "molt" lluny

Jo que sé les penes i fatigues que porta el fer un periòdic com LA GRALLA, no vui pas fer-vos càrrecs, als qui tant us interessa per a fer-nos saber totes les *xafarderies* de nostre aimada Granollers, però és que la *cosa* fa tant que dura, que no em sé estar d'adresar-vos unes ratlles per a veure si entre tots podrem aconseguir que el correu setmanal de *casa* en fassi cas, per a què els que vivim *tant lluny*, de tant en tant poguem llegir les *coses* de la Ciutat nova, sempre volguda, i també aquelles *ensabonadetes* que sabeu amanir tant bé i que acostumen a fer el seu efecte.

Moltes vegades m'havéu dit que a l'estranger *de fóra* puntualment es rebia el periòdic, i jo vinga pensar perquè no el puc rebre puntualment, i molts números mai, tot i estant-me a l'estranger de *dins*.

El present cas m'ha fet pensar amb la solució, i mai crec haver-hi donat del tot, perquè sembla que no es pot triar res del què vaig a exposar, per *massa econòmic*.

Si els enviéssiu amb sobre tancat i amb segells de vint cèntims, la ruïna fóra segura pel que hauria de pagar.

Amb el recader, *piu difficile*.

Si amb línia aèria, només sé la de Toulouse-Rabat, i per Vich no hi passa; si hi passés, segurament que haurien d'atterrir a can *Lletenes*.

Per paquet postal, suposant que en un paquet n'hi haguessin mil, em sembla que em veuria obligat a posar un quiosc, havent-les de vendre; i no soc amic de negocis desconeguts.

En fi, no m'esplico perquè el periòdic no arriba. Passat, que hi hagués algú — i em penso que tindria molt malt gust per la qualitat del paper, — que el fés servir per a substituir el *idem sánic*?...

Se m'acut una idea i segurament daria resultat, si fos la causa lo darrer exposat.

Els números que venen a fóra, podrien ésser tirats amb paper de vidre i ben granat (no sé si el número sis és el més gros).

A les très?...

Vostre atectíssim *estranger*

BENET MORATÓ

Impremta GARRELL. — Clavé, 25: Granollers

STUDI MASANAS

Fontanella, 14 : Teléfon 4720 A.

BARCELONA

Galeria de llum zenital i artificial

PROCEDIMENTS

Bromur : Goma : Carbó

Tintes grasses

Esmalts, &

Ampliacions : Reproduccions

Marcas de tots istils del país i estranger

Impermeabilit

Para trabajos de protección eficaz y absoluta contra las aguas subterráneas humedad del suelo, florescencias alcalinas, filtraciones intemperie, &

Representante exclusivo para esta comarca

Miguel Planas

Constructor de obras

Wilson, 33 : Granollers

Olis i
Sabons

Barangé

Barcelona

Girona

Granollers

Telèfon 37

Modern Consultori
de
Medecina i Cirurgia
a càrrec del
Dr. S. Palet i Bosch

Tractament especial de la
Blenorràgia : Sífilis : Veneri
i altres enfermetats secretes

Consulta

Dilluns : Dimecres : Divendres

Vespre, de sis a vuit

Dijous : De deu a dotze del matí.

Visita econòmica per a obrers

Prat de la Riba, 5 :: Granollers

Telefon 22

Josep Daví**Fàbrica de Rajoleria**La que pot oferir millors gèneres
i en més bones condicions

Carrer Prim, 123 : Granollers

MOBLES**Casa P. FERRER**

Portalet, 13

Silveri BoleyTallers de fundició de metalls
Construcció de material elèctricReparacions i instal·lacions
elèctriques i mecàniques

Doctor Robert, 14 : Telèf. 98

ES FAN I S'ARREGLLEN
Mitges i mitjons**Casa Grivé**Traverseres, 24
GRANOLLERS**Armeria**

Calle de Prim, 3

de **Melchor Maurí**

Artículos inmejorables : Precios sin competencia

Granollers**Espardenyes
de Blanes**i de totes classes, fetes a la
casa**CORDES**

de cánem i de cotó

TRENZILLA DE CÁNEM

per a tuberia i indústria

Jábegues

per a embalar palla

DIPÓSIT DE CÁNEMS**JOSEP CAMPS**

Carrer de Corró, 36

Electricitat

INSTAL·LACIONS

DE

LLUM : FORÇA

I

CALEFACCIÓ

Bobinatge i reparació

de

MOTORS**F. Coloma**

Clavé, 25 : Granollers

ART DECORATIU**Decorats**en tots els estils, per a
cels-rasos d'habitacions i
botigues pel procediment**Pasta Staff**

(Estopa i guix)

Construccionsamb ciment armat per
a dipòsits, aigüeres,
tubos per a conduc-
cions d'aigua, etc.**Francisco Humá**

Carrer de Ricoma, 101

Lleteria i Xocolateria**La Suiza Vallesana**Articles de primera qualitat
i de puresa garantida**Joan Saderra**

Carrer de Clavé, 17 : Granollers

Productos NATURAAlimentos elaborados a base de vegetales,
por el Dr. SANTIVERI

Lo mejor para preservarse de las dolencias del

Estómago

Unico depósito en Granollers

CASA CUNILLERA

Plaza de la Constitución, 28 : Telèf. 52

Bar La Bohèmia

a càrrec d'en

ESTEVE JULIA

DOCTOR ROBERT, 17

Licors de totes les marques

Begudes i Refrescants

XAMPANYS

SERVEI DE RESTAURANTExistències de Gaseoses i Sifons
d'elaboració especial i de puresa
garantitzada**Bar LA BOHÈMIA**Lloc de reunió de l'element deportiu
i de la joventut distingida**Xocolates
i
Caramels
Riucord**Classes excel·lents
Gust exquisit

Dipòsit a Granollers

LLUÍS OLIVÉ

Carrer Josep Umbert, 37

**Bar : Cafè
Restaurant****Carles Puigrodón**

Prat de la Riba, 7 i 9 : Telèfon 31

Begudes i Refrescants

Esmerat servei

Restaurant

Obert fins la matinada

Eduard PUJOL

Clavé, 35 - ANTIGA CASA GRAS Telèfon 47

Novetats : Camiseria : Merceria

Roba blanca : Gèneres de punt

Articles per a regals

Paraigües

Casa Rodoreda

Clavé, 38

Granollers

JOIERIA I RELLOTGERIA

NOVETATS EN OBJECTES DE REGAL

RELOTGES I POLSERES : LES MILLORS MARQUES

Oli de fetge de bacallàEn flascons (frascos) de les millors marques
i al detall

Demani's a l'acreditada

Farmàcia GASSET**Gran Sastreria SITJES**

Articles de novetat

Preus econòmics

Últimes novetats per a la temporada

PLAÇA DE LA CONSTITUCIÓ, 27 : GRANOLLERS

Grans : Cereals : Forratges**F. SALA TORRAS**

Magatzems: Prim, 45 i Clavé, 15

TELÈFON 156

GARRELL READER

GRANOLLERS: Plaça Bestiar, 15 : Telèf. 116

BARCELONA: Plaça Comercial, 10 Telèf. 1909 A

Petxina, 5 : Bou de la Plaça Nova, 7

FÀBRICA D ANISSATS I LICORS

ANIS ARLEQUI

F.º Ventura S. en C.

Despatx: Plaça Bestiar, 24 : Telèf. 100
Fàbrica: Carrer de Sant Eduard, 11

FARMÀCIA

Drogueria

Perfumeria

Josep Marimón

Doctor Robert, 12 i 12 bis

Telèfon 172

RESERVAT

per al

Forn de Sant Jaume**MOBLES**

Articles per a Regal i de Viatge

Grans existències : Preus molt reduïts

Vidua F. POUS

Magatzems: Carrer de Clavé, 35 i 9 :: GRANOLLERS